

ΑΡ. 3533

ΑΡ. ΑΠΟΦΑΣΗΣ 4

Αριθμός 5091

Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ (ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΤΟΥ 2001 ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας για διερεύνηση ξένων αγορών για εξαγωγές υπηρεσιών.

1. Διαδικασία:

Στις 31 Ιουλίου 2001 κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ως αρμόδια αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων πρόγραμμα ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο «Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Βοήθειας για Διερεύνηση Ξένων Αγορών για Εξαγωγές Υπηρεσιών». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλουμένων ως ο «Νόμος») και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001.

Το πρόγραμμα βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Νόμου (30.4.2001) και ως εκ τούτου με βάση το άρθρο 21 συνιστά υφιστάμενο πρόγραμμα το οποίο δεν προβλέπει ημερομηνία λήξης.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού·

(β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι η διενέργεια έρευνας αγοράς στο εξωτερικό για προώθηση των επαγγελματικών υπηρεσιών που προσφέρει η Κύπρος·

(γ) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης·

(δ) δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών οι οποίες προτίθενται να διερευνήσουν νέες ξένες αγορές. Οι αιτητές θα πρέπει να μην έχουν διερευνήσει τη συγκεκριμένη αγορά του εξωτερικού κατά τα τελευταία τρία χρόνια και να μην έχουν εργασίες στην αγορά αυτή κατά το εν λόγω διάστημα. Δε γίνεται οποιοσδήποτε διαχωρισμός μεταξύ μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Μ.Μ.Ε.) παροχής υπηρεσιών·

(ε) επιλέξιμα κόστη-ένταση: κόστος αεροπορικού εισιτηρίου (economy class), ένταση 100% με μέγιστο ποσό £500·

(στ) η ενίσχυση αφορά καταβολή επιχορήγησης μέχρι £500 και παρέχεται μέχρι δύο φορές το χρόνο με μέγιστη επιχορήγηση £1000 για κάθε δικαιούχο·

(ζ) το πρόγραμμα δεν έχει ημερομηνία λήξεως·

(η) προϋπολογισμοί: προβλεπόμενη ετήσια δαπάνη £0,015 εκ.

(θ) νομική βάση: κρατικός προϋπολογισμός (άρθρο 35.274 κεφάλαιο 14.02.3)·

(ι) προβλεπόμενοι δικαιούχοι: 501-1000·

(ια) μέσα παροχής πληροφοριών και ελέγχου: Η αρμόδια αρχή ζητεί αποδεικτικά στοιχεία όπως αεροπορικά εισιτήρια και άλλα σχετικά έγγραφα. Η αρμόδια αρχή δεσμεύεται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση έγκρισης, θα υποβάλλει προς τον Έφορο αναλυτική τριμηνιαία έκθεση για τον τρόπο και το στάδιο υλοποίησης του προγράμματος·

(ιβ) σώρευση: Το πρόγραμμα αποκλείει από τους δικαιούχους όσες επιχειρήσεις, στα πλαίσια άλλου υφιστάμενου προγράμματος, λαμβάνουν μέρος σε εκθέσεις ή εμπορικές δραστηριότητες που διοργανώνονται κατά την ίδια περίοδο από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού σε συνεργασία με άλλους ιδιωτικούς φορείς του εμπορικού τομέα.

3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 3 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων, ουδεμία παροχή δημόσιας ενίσχυσης είναι επιτρεπτή στη Δημοκρατία εκτός αν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Έφορο. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου «δημόσια ενίσχυση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.

(β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση κρίθηκε ότι συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις προϋποθέσεις του Νόμου—

(i) Χορηγείται από πόρους του Δημοσίου, άμεσα από το Δημόσιο, διότι η κοινο-

ποιηθείσα ενίσχυση χορηγείται από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, από φορέα δηλαδή του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, Δημόσιο σημαίνει το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες.

- (ii) συνιστά οικονομικό όφελος αφού η επιχορήγηση που παρέχεται στις δικαιούχες επιχειρήσεις (δικαιούχος 2(δ) ανωτέρω) σημαίνει οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο οι αποδέκτες επιχειρήσεις δε θα είχαν λάβει υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.
- (iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής κι αυτό γιατί η επιχορήγηση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαιρέτα τις επιχειρήσεις αλλά περιορίζεται στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών που διερευνούν νέες ξένες αγορές, άρα το μέτρο είναι επιλεκτικό.
- (iv) τέλος, επειδή το κοινοποιηθέν πρόγραμμα επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων στις δικαιούχες επιχειρήσεις (2(δ) ανωτέρω) και επειδή οι ενισχύσεις αποτελούν πλεονέκτημα προς αυτές, γι' αυτό το μέτρο είναι σε θέση να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στις αγορές των χωρών όπου γίνεται η έρευνα και στις οποίες υφίστανται ή δύνανται να εγκαθιδρυθούν επιχειρήσεις παροχής ανταγωνιζόμενων υπηρεσιών.
- Η διαπίστωση και μόνο της ύπαρξης νόθευσης ή της δυνατότητας νόθευσης του ανταγωνισμού ικανοποιεί και την τελευταία προϋπόθεση που θέτει ο Νόμος στο άρθρο 2 στον ορισμό του όρου δημόσια ενίσχυση. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται εκ του Νόμου να εξεταστεί περαιτέρω κατά πόσο η νόθευση του ανταγωνισμού είναι σημαντική ή όχι. Συνεπώς, ακόμα και στις περιπτώσεις εκείνες που το μερίδιο αγοράς των ενισχυόμενων επιχειρήσεων είναι αμελητέο, η πιο πάνω προϋπόθεση ικανοποιείται.
- (γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, για τις οποίες, όμως, απαιτείται κοινοποίηση.
- Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία, κρίθηκε ότι δεν εφαρμόζεται στο παρόν πρόγραμμα διότι όλοι οι δικαιούχοι δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στον τομέα της παροχής υπηρεσιών.
- Όσον αφορά εξάλλου, τη δεύτερη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις, που ανήκουν άμεσα ή

έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας κρίθηκε ότι, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, δεν μπορούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα των εξαγωγών. Το συμπέρασμα αυτό υποστηρίζεται και από σχετικές διατάξεις των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων του 1961 έως 2001.

- (δ) Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω εξετάστηκε περαιτέρω σε ποια κατηγορία ενισχύσεων, από τις κατηγορίες που προνοούν τα άρθρα 4, 5 και 5Α του Νόμου, εμπίπτει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση.

Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες των ενισχύσεων του άρθρου 4 του Νόμου που ο Έφορος υποχρεούται να εγκρίνει. Επειδή η ενίσχυση παρέχεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για διερεύνηση νέων γεωγραφικών αγορών στο εξωτερικό με σκοπό να επεκταθούν σε αυτές, κρίθηκε ότι η ενίσχυση δεν εμπίπτει σε καμιά από τις πέντε κατηγορίες που ορίζει το άρθρο 4.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στην κατηγορία των «ενισχύσεων για εξαγωγές» που δυνάμει του άρθρου 5Α του Νόμου ο Έφορος δεν εγκρίνει. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, ενίσχυση για εξαγωγές σημαίνει δημόσια ενίσχυση που συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή τις τρέχουσες δαπάνες εξαγωγικής δραστηριότητας. Νοείται ότι δεν αποτελούν ενισχύσεις για εξαγωγές οι δημόσιες ενισχύσεις που συνδέονται με το κόστος συμμετοχής σε εκθέσεις και το κόστος μελετών και συμβουλών για την εισαγωγή σε νέα γεωγραφική αγορά νέου ή υπάρχοντος προϊόντος. Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνδέεται άμεσα με το κόστος διερεύνησης, το οποίο αποτελεί στοιχειώδη μορφή μελέτης για εισαγωγή σε νέα γεωγραφική αγορά νέων ή υπάρχουσων υπηρεσιών. Κατά συνέπεια, κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δεν εμπίπτει στο άρθρο 5Α του Νόμου.

Ενόψει των πιο πάνω κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις πρόνοιες του άρθρου 5 και πιο συγκεκριμένα του 5(1)(β) του Νόμου, δηλαδή στις ενισχύσεις που μπορεί να εγκριθούν από τον Έφορο και αφορούν την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Αφού λήφθηκε περαιτέρω υπόψη ότι το άρθρο 5(2) του Νόμου προνοεί την έκδοση κανονισμών, όπου είναι απαραίτητο, που περιέχουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση δημοσίων ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 5(1) του Νόμου, κρίθηκε ότι σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 5 του Νόμου η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δύναται να εγκριθεί από τον Έφορο με βάση τις πρόνοιες του

Νόμου ή και των δυνάμει του άρθρου 5(2) του Νόμου εκδοθέντων Κανονισμών.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τις λεπτομέρειες του κοινοποιηθέντος προγράμματος, ιδιαίτερα δε το σκοπό, τους δικαιούχους, τα επιλέξιμα κόστη και το ύψος της έντασης, έκρινε ότι αυτό δε δύναται να εγκριθεί ως έχει διότι αντίκειται ουσιωδώς στις διατάξεις του Νόμου και των εκδοθέντων Κανονισμών. Συγκεκριμένα, αντίκειται στους περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις) Κανονισμούς του 2001 διότι δικαιούχοι δεν είναι μόνο Μ.Μ.Ε., δικαιούχοι δεν είναι εξωτερικοί σύμβουλοι αλλά οι ίδιες οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών και διότι το ύψος της έντασης είναι 100% του κόστους αεροπορικού εισιτηρίου, υπερβαίνει δηλαδή το 50% που είναι το μέγιστο επιτρεπτό ύψος με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς.

Ο Έφορος αφού έλαβε υπόψη τα πιο πάνω, διαπίστωσε ότι και αν ακόμη το πρόγραμμα τροποποιηθεί για να γίνει συμβατό, θα πρέπει να επέλθουν ριζικές αλλαγές με αποτέλεσμα να μην επιτυγχάνεται ο σκοπός για τον οποίο παραχωρείται, γι' αυτό έκρινε ότι τούτο θα πρέπει να καταργηθεί. Συνεπώς, επειδή πρόκειται για υφιστάμενο πρόγραμμα, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου αυτό θα πρέπει να καταργηθεί το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου 2003.

Ο Έφορος εξέτασε, τέλος, κατά πόσο μετά την κατάργησή του το πρόγραμμα θα μπορούσε να χορηγηθεί ως ενίσχυση de minimis με βάση τα άρθρα 2 και 7 του Νόμου. Ενίσχυση, δηλαδή, προς μία επιχείρηση, που λόγω του πολύ μικρού ύψους της (συνολικά κάτω από £57.000 για περίοδο τριών χρόνων) δεν επιφέρει ή δεν μπορεί να επιφέρει οποιαδήποτε αισθητή νόθευση του ανταγωνισμού.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τους όρους του προγράμματος, έκρινε ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις του Νόμου και, ως εκ τούτου, η Αρμόδια Αρχή μπορεί να χαρακτηρίσει το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ως ενίσχυση de minimis.

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

A. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων με τίτλο «Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Βοήθειας για Λιερέυνση Ξένων Αγορών για Εξαγωγές Υπηρεσιών», συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου. Το πρόγραμμα, το οποίο εμπίπτει στην κατηγορία δημοσίων ενισχύσεων του άρθρου 5(1)(β) του Νόμου, κρίθηκε ότι δεν είναι συμβατό με όλες τις διατάξεις του Νόμου ή και των Κανονισμών. Ως εκ τούτου, ο Έφορος αποφασίζει ότι πρέπει να καταργηθεί το αργότερο μέχρι 30 Απριλίου 2003.

Αποφασίζει, τέλος, ότι, εάν το κοινοποιηθέν πρόγραμμα καταργηθεί, δύναται, με βάση το Νόμο, να χαρακτηριστεί από την Αρμόδια Αρχή ως ενίσχυση «de minimis».

B. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Λευκωσία, 18 Σεπτεμβρίου 2001.

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,

Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.